

การศึกษาเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมของมารดาหรือผู้ดูแลเด็กชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง ในการดูแลเด็กที่ป่วยด้วยโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจและเข้ารับการรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลแม่วาง หรือสถานอนามัยวังผาปูน ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างเดือนเมษายน-พฤษภาคม พ.ศ. 2546 ประชากรตัวอย่างที่ศึกษาใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างไว้ 15 ราย การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant observation) เกี่ยวกับวิธีการดูแลเด็กเมื่อมีอาการป่วย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิควิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลเป็นมารดา 14 ราย และบิดา 1 ราย พบว่ามีประเด็นหลักของการดูแลสุขภาพเด็กเมื่อป่วยด้วยโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจเป็นลำดับ เริ่มจาก 1) การดูแลเด็กด้วยตนเอง ประกอบด้วยกลุ่มที่ไม่ทำอะไรเลยเกี่ยวกับอาการผิดปกติของเด็ก และกลุ่มที่จะดูแลรักษาตามอาการของเด็กโดยเริ่มด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น เช็ดตัวลดไข้ ป้อนน้ำเมื่อมีอาการไอ หากเด็กอาการไม่ดีขึ้นจึงจะไปซื้อยาจากร้านขายของชำในหมู่บ้าน บางรายอาจมีการให้ “ยาป่า” ร่วมด้วย ส่วนใหญ่พบว่าเด็กจะมีอาการป่วยมากขึ้น จากนั้นจึงจะพาเด็กไปสถานอนามัยหรือโรงพยาบาล ซึ่งพบว่ามี ประเด็น 2) การกินยาและการปฏิบัติตามคำแนะนำของบุคลากรสาธารณสุข เช่น กินยาไม่ครบขนาด ไม่เข้าใจวิธีการกินยา ไม่ไปตรวจตามนัดหมาย ไม่เข้าใจหรือไม่สามารถทำตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข นอกจากประเด็นการดูแลสุขภาพของเด็กแล้วยังพบว่า 3) สุขอนามัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลเด็ก ครอบครัว และวัฒนธรรมของชนเผ่า อาจเป็นปัจจัยส่งเสริมให้เกิดการเจ็บป่วยได้ เช่น การใช้ของใช้ร่วมกัน การไม่แยกเด็กป่วยออกจากเด็กปกติ การที่สมาชิกในครอบครัวนอนรวมในห้องเดียวกัน

ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพของชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงที่ควรให้ความสำคัญ คือ ความเข้าใจประเพณีและวัฒนธรรมของชนเผ่า การจัดบริการสาธารณสุขและการส่งเสริมสุขภาพที่เน้นเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ อาจช่วยให้เกิดการดูแลสุขภาพที่ถูกต้องและนำไปสู่การลดภาระของสถานบริการสาธารณสุขของรัฐได้